

JAARRAPPORT

atlas

integratie & inburgering
Antwerpen

Een terugblik op 2022



INHOUD

1.	Inleiding	3
Atlas versterkt nieuwkomers & anderstaligen		
2.	Atlas versterkt de competenties en zelfredzaamheid van nieuwkomers en anderstaligen	5
2.1.	Instroom meerderjarige nieuwkomers	5
2.2.	Instroom minderjarige nieuwkomers	6
3.	Anderstaligen versterken hun competenties en zelfredzaamheid met een inburgeringsprogramma	6
3.1.	Anderstaligen krijgen informatie en een intake in functie van een traject op maat	6
3.1.1.	Informeren en werven van anderstaligen	6
3.1.2.	Trajectbepaling	7
3.2.	Inburgeraars krijgen trajectbegeleiding en maatschappelijke oriëntatie op maat	8
3.2.1.	Trajectbegeleiding	8
3.2.2.	Maatschappelijke Oriëntatie (MO)	9
3.3.	Minderjarige nieuwkomers krijgen een toeleidingstraject op maat	10
4.	Behoeftegericht aanbod Nederlands voor volwassen anderstaligen	11
4.1.	Inschrijvingen NT2 - behoeftegerichte intake NT2	11
4.2.	Hoogopgeleiden met educatief perspectief	12
4.3.	Civiele testen Nederlands	12
5.	De doelgroep van het integratie- en inburgeringsbeleid neemt actief deel aan de samenleving: maatschappelijke participatie.	13
6.	Aanpak Oekraïne	14
Atlas ondersteunt diensten & organisaties		
7.	Atlas ondersteunt de werking van stedelijke diensten en organisaties rond de diversiteit van de stad	16
7.1.	Taal- en diversiteitsbeleid	16
7.2.	Het infopunt verblijf en rechtspositie	18
7.3.	Sociaal Tolken en Vertalen	19
7.4.	Ondersteuning van organisaties bij het creëren en aanbieden van oefenkansen	19

Atlas versterkt samenleven in diversiteit		
8.	Atlas versterkt het samenleven in diversiteit in de stad	20
8.1.	Positionering en promotie van het aanbod	21
8.2.	Opbouw van de community	21
Atlas is wendbaar naar de toekomst		
9.	Samenwerkingen en projecten	23
9.1.	Afgeronde projecten in 2022	24
9.1.1.	MICADO Migrant Integration Cockpits and Dashboards	24
9.1.2.	Naar een inclusief Covid-19 crisiscommunicatiebeleid in België	24
9.1.3.	Participatie en netwerktraject - Op weg met vrijwilligerswerk	25
9.1.4.	(Digi)taal op de werkvloer: geïntegreerd werken aan digitale en talige vaardigheden bij nieuwkomers	25
9.2.	Lopende projecten	25
9.2.1.	Online Leren in Maatschappelijke Oriëntatie (Fase 4)	25
9.2.2.	Vinden en verbinden	26
9.2.3.	Bruggen naar werk	26
9.2.4.	Hands on inclusion (HOI)	26
9.2.5.	Kansen voor talent in de kinderopvang	27
9.2.6.	Vervolgtrajecten na inburgering	27
9.2.7.	Wervingscommunicatie potentiële inburgeraars	28
10.	Atlas is een wendbare organisatie	28
10.1.	Vlaams digitaliseringsprogramma	28
10.2.	Strategische planning en monitoring	29
10.3.	Strategische ontwikkeling binnen de afdeling Organisaties en Samenleving	29
10.4.	Outputgericht management	29
10.5.	Personeelsbeleid	29
10.6.	Patrimonium	30



1. Inleiding

2022 was opnieuw een jaar vol uitdagingen voor stad Antwerpen en voor Atlas in het bijzonder.

Door de **oorlog in Oekraïne** kwamen er vanaf februari 2022 veel **vluchtelingen uit Oekraïne** naar Antwerpen. Omwille van het specifieke statuut van tijdelijk ontheemden werkte Atlas op korte termijn een apart voortraject uit. Dat gebeurde in overleg met de belangrijkste partners, zoals de andere Agentschappen Integratie en Inburgering, stad Antwerpen, NT2-partners, VDAB, CAW enz. Atlas legde de focus op een aanbod van infosessies met de basisinformatie 'Welkom in Antwerpen', de inschrijving in een cursus Nederlands en de toeleiding van minderjarigen naar onderwijs en individuele begeleiding.

Atlas ontwikkelde een website (<https://atlas-ukraine.be>) waar op een toegankelijke en heldere manier in verschillende talen informatie beschikbaar was voor Antwerpse Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast voorzag Atlas ook tolken en vertalingen en de nodige juridische informatie en advies.

De cijfers voor Oekraïne zijn niet inbegrepen in de cijfers die in de tekst zijn vermeld. Ze zijn apart gebundeld in punt 6.

Atlas blijft de centrale speler in Antwerpen voor individuele inburgeraars. Los van de Oekraïense vluchtelingen steeg de **instroom van nieuwkomers** aanzienlijk in stad Antwerpen. De post-coronaperikelen, de **wijzigingen in het aangepaste inburgeringsdecreet** en een **cyberaanval** eind 2022 hadden een effect op de dienstverlening van Atlas.

De **implementatie van de nieuwe regelgeving** draaide op volle toeren. De Vlaamse regelgeving voor inburgering en integratie hertekende het inburgeringstraject vanaf 2022. Samen met haar partners werkte Atlas aan de implementering in verschillende fases.

Naast de bestaande pijlers Nederlands en maatschappelijke oriëntatie kreeg het inburgeringstraject een derde en een vierde pijler: **werk en participatie**. In 2022 werden proeftuinen gestart en nieuwe processen uitgetekend. Ook de bestaande pijlers werden gemoderniseerd. In samenwerking met de andere agentschappen, en begeleid door de inspectie van Onderwijs Vlaanderen, formuleerde Atlas de onderwijsdoelen Maatschappelijke Oriëntatie. Er kwam een examen dat inburgeraars verplicht moeten afleggen na een cursus maatschappelijke oriëntatie. Het dient ook als test om een mogelijke vrijstelling te bekomen voor de pijler maatschappelijke oriëntatie. Dankzij een samenwerking van de drie Agentschappen Integratie en Inburgering ontwikkelden we bovendien online lesmateriaal met het project **Online leren in MO**. Voor nieuwe onderdelen die pas in 2023 worden ingevoerd (retributie, aanbod van trajecten op maat...) liepen er besprekingen en voortrajecten.

Atlas was in opdracht van Vlaanderen projectleider voor het uitwerken van een **'vervolgtraject na inburgering'**. Dit loopt in samenwerking met het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering, Amal en andere partners zoals VDAB en NT2. We startten regionale proeftuinen op: op termijn willen we een concept voor heel Vlaanderen ontwikkelen waarbij ook ex-inburgeraars gericht begeleid worden om hun educatieve, professionele of sociale doelen te bereiken.

Een budget van 15 miljoen euro aan Vlaamse relancemiddelen werd vrijgemaakt voor **digitaliseringsprojecten** die de integratie- en inburgeringssector ten goede komen. De drie Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel ontwikkelden samen zes werven waarvoor de relancemiddelen worden ingezet. Er gaat voldoende aandacht uit naar de digitale zelfredzaamheid van de inburgeraar. Atlas zet hier reeds geruime tijd op in met haar digi-labo-aanbod.

De afdeling 'Organisaties en Samenleving' van Atlas werkt aan een toekomstgericht strategisch plan op het vlak van integratie. Het zal beter inspelen op de noden van de stedelijke diensten en lokale organisaties op het vlak van taal, diversiteit, juridische ondersteuning en sociaal tolken en vertalen.

Met de campagne 'Vraag het aan Atlas' vergrootte Atlas haar naamsbekendheid in Antwerpen. Haar aanbod werd beter bekend bij lokale organisaties én bij de Antwerpenaren.



versterkt nieuwkomers & anderstaligen

2. Atlas versterkt de competenties en zelfredzaamheid van nieuwkomers en anderstaligen

2.1. INSTROOM MEERDERJARIGE NIEUWKOMERS

In 2022 was er in heel Vlaanderen een instroom van 47.879 nieuwkomers die tot de doelgroep voor inburgering horen. Dat was een stijging van bijna 22% ten opzichte van 2021. In stad Antwerpen vestigden zich 7.462 nieuwkomers (exclusief de groep van 6.722 Oekraïners). De instroom (exclusief Oekraïners) steeg in Antwerpen met 20% ten opzichte van 2021. 5.020 nieuwkomers in stad Antwerpen behoorden tot de groep van rechthebbende inburgeraars, en 2.429 tot de groep van verplichte inburgeraars (met 13 nieuwkomers in een ongedefinieerde restcategorie).

Instroom meerderjarigen	2019	2020	2021	2022
Antwerpen	9.405	7.133	6.231	7.462
Vlaanderen	52.339	42.395	39.291	47.879

2.2. INSTROOM MINDERJARIGE NIEUWKOMERS

Volgens de Vlaamse kernindicatoren was er in heel Vlaanderen in 2022 een instroom van 13.448 minderjarige jongeren (exclusief Oekraïense jongeren). Dat is een stijging van 24% ten opzichte van 2021. In Antwerpen was de stijging vergelijkbaar (23%).

Instroom minderjarigen	2020	2021	2022
Antwerpen	1.379	1.834	2.248
Vlaanderen	8.947	10.858	13.448

3. Anderstaligen versterken hun competenties en zelfredzaamheid met een inburgeringsprogramma

3.1. ANDERSTALIGEN KRIJGEN INFORMATIE EN EEN INTAKE IN FUNCTIE VAN EEN TRAJECT OP MAAT

3.1.1. Informeren en werven van anderstaligen

Inburgering wordt in Antwerpen kenbaar gemaakt via mond-tot-mondreclame, affiches, folders, het internet en sociale media. Zo melden potentiële klanten zich spontaan aan. Bovendien ontvangen alle inburgeraars die in Antwerpen komen wonen, een uitnodigingsbrief van Atlas voor het inburgeringsprogramma. Atlas informeert haar partners en de samenwerkende organisaties die anderstaligen actief kunnen doorverwijzen naar Atlas.

Sinds maart 2022 werken verschillende diensten sterk **aanklampend** naar de Oekraïense vluchtelingen. Deze aanpak verklaart het hoge aantal inschrijvingen voor de algemene infosessies, het hoge aantal minderjarigen dat naar het onderwijs is toegeleid en het hoge aantal toeleidingen naar NT2.

Het inburgeringstraject wordt vanaf 1 september 2023 betalend. Daarom heeft Atlas nood aan een doordachte **wervingscommunicatiestrategie**.

- Mogelijk zijn er klanten die we nu nog kunnen overtuigen, maar die zullen afhaken door de retributie. Meer dan ooit moeten we hen overtuigen van de meerwaarde van ons aanbod. We willen dat het vanzelfsprekend wordt dat er een prijskaartje hangt aan de meerwaarde van ons aanbod. We werkten een strategie uit met een nieuwe, duurzame aanpak. Die zal Atlas helpen bij het maken van strategische keuzes en een communicatie die is afgestemd op de noden van onze doelgroep.
- In 2022 startten de drie Agentschappen Integratie en Inburgering een project **'wervingscommunicatie op maat'**.

In de zomer kwam aan het licht dat in de Antwerpse haven, op de werf van chemiebedrijf Borealis, arbeiders het slachtoffer waren van **mensenhandel**. Samen met vzw Payoke bekeken we hoe Atlas deze mensen kon ondersteunen. Dankzij de vlotte communicatie met

Payoke en tussen de teams onderling kon Atlas voor een vijftigtal arbeiders groepsintakes organiseren. Zo konden ze snel starten in een cursus MO met een tolk Tagalog en Hindi (en, voor zover hun nieuwe werkregime het toeliet, met een cursus NT2). In 2023 zetten we onze samenwerking met Payoke verder.

3.1.2. Trajectbepaling

Bij de **eerste aanmelding** bij Atlas en de agentschappen in Vlaanderen krijgt elke anderstalige een intakegesprek met een trajectbepaler. In 2022 meldden zich 24.574 personen (een eerste keer) aan bij één van de drie agentschappen. Bij Atlas ging het om 5.783 personen.

	Rechthebbend	Verplicht	Onbepaald	Totaal
2018	2.819	2.292	271	5.382
2019	3.098	2.398	316	5.812
2020	2.683	1.663	82	4.428
2021	3.401	2.498	104	6.003
2022	2.949	2.678	156	5.783

- **Hernieuwde en geïntegreerde intake**

In 2022 wijzigde Atlas de intakeprocedure op verschillende momenten en op verschillende vlakken:

- in de post-coronaperiode werd de intake een mix van digitale en fysieke afspraken
- de wijzigingen van het aangepaste inburgeringsdecreet werden geïntegreerd
- er was de plotse bijkomende instroom van Oekraïners

Deze wijzigingen en aanpassingen hadden een beperkte impact op de resultaten. In 2022 werden 5.176 inburgeringscontracten afgesloten. Die bestonden uit 4.610 eerste inburgeringscontracten, waarvan 2.102 rechthebbend en 2.508 verplicht. Dat is een aandeel van 22% van alle eerste contracten in Vlaanderen en Brussel. Atlas streeft ernaar dat klanten bij de afronding van de intake zijn ingeschreven voor de cursus maatschappelijke oriëntatie én voor NT2.

Aantal eerste inburgeringscontracten	2019	2020	2021	2022
Totaal Atlas	4.650	3.934	5.323	4.610

Het project **Centraal Onthaalbureau** (COB) (dat in samenwerking met partners instaat voor activering) werd in 2021 geïntegreerd in de reguliere werking. Sociale Dienstverlening (SD) van stad Antwerpen, VDAB en Atlas bieden in het Centraal Onthaalbureau een geïntegreerde dienstverlening aan voor alle anderstalige nieuwkomers die een leefloon aanvragen. Atlas deed in 2022 **765 inburgerings- en activeringsgesprekken** bij het COB.

3.2. INBURGERAARS KRIJGEN TRAJECTBEGELEIDING EN MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE OP MAAT

3.2.1. Trajectbegeleiding

Gemiddeld waren er **7.888 lopende begeleidingsdossiers**. Dat getal wordt bepaald door het aantal (nieuw) gestarte begeleidingen en de duurtijd van de lopende inburgerings-trajecten. Atlas legde zich in 2022 toe op het **verkorten van de duurtijd van de trajecten**.

In 2022 reikte Atlas aan **3.894** inburgeraars een **inburgeringsattest** uit. Atlas streeft ernaar om dossiers zoveel mogelijk af te sluiten mét een inburgeringsattest. Vaak zijn er ook andere redenen om een dossier af te sluiten: de klant behoort niet meer tot de doelgroep, verhuist, wordt gesanctioneerd ...

Aantal inburgeringsattesten	2019	2020	2021	2022
Totaal Atlas	3.762	3.321	4.194	3.894

In 2022 werden **455 dossiers naar de handhavingsambtenaar** doorgestuurd voor sanctionering (587 in 2021, 392 in 2020). Sinds 1 maart 2022 is de sanctionering voor rechthebbende inburgeraars geschrapt.

De vernieuwingen in de trajectbegeleiding stonden in 2022 vooral in functie van de toepassing van de nieuwe regelgeving:

- **Algemene formaliteiten**

Alle formele veranderingen in het inburgeringstraject werden in de trajectbegeleiding geïntegreerd (bijvoorbeeld opvolging en sanctionering).

- **Het traject naar werk (derde pijler)**

Sinds maart 2022 checkt de trajectbegeleider of een niet-werkende inburgeraar is ingeschreven bij VDAB. Daarnaast werd samen met VDAB een proeftuin opgestart. De trajectbegeleider bespreekt in de eigen taal of een contacttaal de ambitie en de doelen van de inburgeraar en gaat na over welke opleidingen, werkervaring en competenties hij beschikt. Die informatie wordt doorgegeven aan VDAB. Zo kunnen meer inburgeraars sneller geactiveerd worden naar werk.

- **Vorbereiding van verdere wijzigingen in 2023: traject op maat en participatietraject**

In 2022 werd de toekomstige werking van massamaatwerk verder uitgetekend.

Trajectbegeleiders zullen in de toekomst met vier klantprofielen werken. Zo zal hun begeleiding meer op maat van de klant verlopen.

Op 1 januari 2023 ging het participatietraject (4e pijler) van start. Trajectbegeleiders leiden inburgeraars die dit participatietraject moeten of willen volgen toe naar het juiste aanbod. Ze volgen dit trajectonderdeel ook op. De voorbereidingen gebeurden in 2022.

3.2.2. Maatschappelijke Oriëntatie (MO)

In 2022 volgden **4.394 inburgeraars een eerste lesmoment MO**.

Sinds januari 2022 wordt in elke MO-cursus gewerkt volgens de **vernieuwde onderwijsdoelen** die elke inburgeraar moet behalen. Om deze doelen te behalen varieert de cursusduur op basis van het klantprofiel: 36u voor een bachelor / master; 42u voor werkenden; 60u voor niet-werkenden; 84u voor analfabeten. Naast ontmoeting, dialoog en het uitbouwen van een netwerk zijn ook digitalisering en afstandsleren belangrijk. Daarom bestond elke MO-cursus bij Atlas uit een combinatie van digitale en fysieke lessen.

Het behalen van de onderwijsdoelen wordt beoordeeld door een combinatie van een standaardtest MO (60% van het totaal) en een luik procesevaluatie (40% van het totaal). Het tweede luik werd pas in maart 2023 geïmplementeerd. In 2022 werd dus enkel op basis van de standaardtest MO geëvalueerd.

- Vanaf 1 maart 2022 werd **de nieuwe standaardtest MO** toegepast. 1.715 cursisten legden in 2022 de nieuwe test MO af. **574 personen legden de vrijstellingstest af**. In beide cijfers zijn personen opgenomen met een woonplaats buiten het grondgebied stad Antwerpen. De slaagpercentages bedragen 98,19% voor de test MO en 99,20% voor de vrijstellingstest (deze cijfers zijn sinds maart 2022 van toepassing. Voordien was er geen test MO. De vrijstellingstest werd in maart aangepast. Het slaagpercentage van de vrijstellingstest bedroeg in januari - februari 69%).
- De drie agentschappen en de onderwijsinspectie ontwikkelden in 2022 samen de werkwijze voor de **procesevaluatie** door de MO-leerkracht. Zo kon de procesevaluatie vanaf maart 2023 aan de beoordeling worden toegevoegd.

Voor het digitale luik schakelde MO samen met de drie agentschappen over naar **Google for Education**. Dat biedt cursistenaccounts voor alle inburgeraars, een gedeelde drive voor lesmateriaal en Google classrooms voor de ontsluiting naar de cursisten. In het AMIF-project Online leren in MO werd verder gesleuteld aan de online MO-modules. Die worden vanaf 2023 eveneens via deze weg aangeboden aan de cursisten.

Aantal cursisten met eerste lesmoment MO	2019	2020	2021	2022
Antwerpen	3.745	3.993	4.737	4.394
Vlaanderen	18.179	20.653	21.106	18.179

3.3. MINDERJARIGE NIEUWKOMERS KRIJGEN EEN TOELEIDINGSTRAJECT OP MAAT

In 2022 leidde Atlas **2.787 minderjarigen** toe naar het onderwijs in Antwerpen (Oekraïense kinderen niet inbegrepen).

Voor **toeleiding naar OKAN** (jongeren van 12 jaar en ouder die een school zoeken) waren er vanaf begin 2022 wachtlijsten. In 2021 was er immers al een verhoogde instroom. Met alle OKAN-scholen werd afgesproken om met een centrale lijst bij Atlas te werken om sneller een zicht te krijgen op plaatsen die vrijkomen. Sinds eind 2021 moet elke nieuwkomer van twaalf jaar of ouder die een plekje zoekt in een OKAN-klas, via Atlas toegeleid worden. Er werden forse inspanningen gedaan om het aantal OKAN-plaatsen in stad Antwerpen te verhogen.

Vanaf november 2022 konden zo'n 78-tal jongeren gebruik maken van het **crisisaanbod** in afwachting van een plekje in een OKAN-klas. Dat werd uitgewerkt door partners uit de welzijns- en vrijetijdssector (Habbekrats, PROFO vzw, Arktos, Sering, Het Bos). Minstens drie dagen per week konden de kinderen deelnemen aan activiteiten met een focus op taalverwerving. Ook in het volwassenenonderwijs werd er gezocht naar oplossingen, vooral voor jongeren op de OKAN-wachtlijst van wie het recht op OKAN (omwille van hun leeftijd) bijna ten einde liep.

Voor **toeleiding naar het basisonderwijs** werd in de loop 2022 afgesproken om alle minderjarige nieuwkomers via Atlas in te schrijven.

Sommige toeleidingen naar onderwijs vragen specifieke begeleiding of extra ondersteuning. Voor toeleiding van kinderen met een beperking werkt Atlas samen met het Centraal Meldpunt voor Risicjongeren. Zo wordt ook het CLB betrokken om een correcte inschatting te maken van de mogelijkheden of beperkingen van de kinderen. Atlas verwees 58 kinderen door naar het Centraal Meldpunt. Een andere specifieke en uiterst kwetsbare groep is deze van de niet begeleide minderjarigen. Wanneer we vaststellen dat deze jongeren nog niet gekend zijn bij Dienst Voogdij gaan we hiermee aan de slag in functie van bescherming van deze jongeren.

Ondanks de verhoogde instroom bleef het aantal toeleidingen naar de **zomerscholen** gelijk. Het extra aanbod voor de Oekraïense gemeenschap werd via het eigen netwerk ingevuld.

Atlas is één van de stedelijke aanmeldpunten voor **Meld Je Aan**. Antwerpenaren op zoek naar een school voor het volgende schooljaar (basisonderwijs en 1e jaar secundair) kunnen bij de minderjarigenwerking terecht voor ondersteuning bij de aanmelding. Atlas deed opnieuw een **sensibiliseringsactie** voor de aanmelding van 'instappertjes' (peuters die voor het eerst naar school moeten) bij 700 ouders.

Aantal minderjarigen met een toeleiding naar het onderwijs (kleuter, basis, secundair)	2019	2020	2021	2022
Totaal Atlas	2.416	2.075	2.637	2.787

4. Behoeftegericht aanbod Nederlands voor volwassen anderstaligen

4.1. INSCHRIJVINGEN NT2 - BEHOEFTEGERICHTE INTAKE NT2

Atlas organiseert planningsgesprekken met elke NT2-aanbieder om de invulling van het aanbod te bespreken. In maart 2022 leverde Atlas het **behoefteplan NT2** op. Dit werd besproken met de NT2-aanbieders. Er werd het hele jaar door, dus ook in de zomer, aanbod voorzien op vier tot vijf startmomenten voor alle profielen, van laaggeletterd tot hooggeschoold (startniveaus).

In 2022 voerde Atlas **27.167 NT2-gesprekken**. Atlas realiseerde **17.040 NT2-plaatsingen** voor **8.414 unieke personen** (alle cijfers exclusief Oekraïners.)

Enkele voorbeelden van trajecten die werden ingericht:

- In september startten 13 groepen met KAAP. Dat aanbod voor ouders wordt op de school van hun kinderen georganiseerd. De nadruk ligt op ouderbetrokkenheid.
- In samenwerking met de stedelijke dienst Activering werden verschillende voortrajecten en versterkende trajecten voor activeringsklanten georganiseerd (zowel voor Ligo- als voor CVO-profielen).
- Op vraag van de stedelijke dienst Personeel & Organisatie organiseerden de NT2-aanbieders op meerdere werkvloeren trajecten Nederlands.
- Op vraag van VDAB organiseerden de NT2-partners een aanbod Sector 2 voor werkzoekenden.

Daarnaast organiseerden de NT2-partners in samenwerking met andere opleidingen heel wat **behoeftegerichte geïntegreerde trajecten**.

Ze zijn gebundeld op www.nederlandsplusopleiding.be.

In 2022 begon de voorbereiding van de **implementatie van de nieuwe regelgeving** voor integratie en inburgering met een impact op onderwijs. Atlas bekeek samen met de lokale NT2-aanbieders welk aanbod in aanmerking komt voor het participatietraject en welke mogelijkheden er nog zijn. We maakten ook een eerste inschatting van de impact van de retributie voor inburgering en NT2.

Ook op **Vlaams niveau** werden de veranderingen voorbereid. Dat gebeurde samen met het Agentschap Integratie en Inburgering, Amal en het Huis van het Nederlands Brussel, en in overleg met AHOVOKS en het Departement Onderwijs. Onder meer de gegevensuitwisseling en de registratie in Connect kwamen aan bod. Via het Vlaamse NT2-overleg werd samen met de onderwijspartners onder meer de bijlage 'Beperkte leercapaciteit NT2' uitgewerkt.

Atlas en Ligo sloten in het najaar een nieuwe **samenwerkingsovereenkomst** af, die op 1 januari 2023 inging. De volgende inhoudelijke doelstellingen voor de komende drie jaar werden afgesproken: een behoeftegericht aanbod voor laaggeletterde anderstaligen; acties rond maatschappelijke en professionele participatie; digitalisering; beeldvorming.

In 2022 organiseerde Atlas een **infosessie** over de werking van de intake en een intervisie met casebesprekingen. Zo werden aandachtspunten voor de intake geformuleerd. Op 27 april 2022 organiseerde Atlas in samenwerking met de lokale NT2-aanbieders een trefdag NT2 voor een 200-tal leerkrachten.

	2019	2020	2021	2022
NT2-gesprekken Atlas	27.027	21.819	28.322	27.167

4.2. HOOGOPGELEIDEN MET EDUCATIEF PERSPECTIEF

- **Stadsbeurs en adviezen studeren**

In 2022 reikte Atlas 134 stadsbeurzen uit. Het aantal adviezen studeren kende een lichte daling tegenover 2021 (498, cijfer exclusief Oekraïners).

- **Advies zelfstudie (Taalgarage)**

Taalgarage kende de voorbije twee jaren een boost. Tijdens de coronaperiode was zelfstudie erg populair. Met 129 adviezen bleef het aantal hoog in 2022 (cijfer exclusief Oekraïners).

- **Diploma-erkenning**

Net als de afgelopen jaren steeg in 2022 het aantal diploma-erkenningen: in 2022 waren er 737 toeleidingen naar een diploma-gelijkschakeling en 541 ingediende dossiers.

4.3. CIVIELE TESTEN NEDERLANDS

De overheid legt voor sommige beroepen, opleidingen en inburgering een taalvoorwaarde op. Wie het gevraagde taalniveau niet kan bewijzen, kan bij Atlas een **taaltest** afleggen. Atlas test de niveaus A1-A2 en B1-B2. De civiele testen Nederlands zijn sinds 1 maart 2022 betalend. Het cijfer voor 2022 kunnen we niet vergelijken met de cijfers van de voorgaande jaren: er werd volgens een andere clustering en prioritering gerapporteerd.

	2020	2021	2022
Totaal lezen: cijfer voor 'schriftelijk'			797
Totaal luisteren: cijfer voor 'mondeling'			525
Totaal prescreening			713
Totaal	2.425	2.975	2.035

5. De doelgroep van het integratie- en inburgeringsbeleid neemt actief deel aan de samenleving: maatschappelijke participatie

Atlas leidt inburgeraars en anderstaligen tijdens en na het inburgeringstraject toe naar participatiemogelijkheden in de stad. Atlas werkt actief aan een ondersteuningsaanbod op maat van de doelgroep. Zo verlaagt het de drempels om te participeren. Atlas is met dit aanbod een pionier in Vlaanderen. In 2022 versterkte het deze werking in het kader van de nieuwe decretale verplichting maatschappelijke participatie (de 'vierde pijler').

Er werden partnerschappen opgezet met stadsdiensten, organisaties en bedrijven in de stad. In de proeftuin van het Europees Sociaal Fonds (ESF) begeleidde Atlas organisaties die vrijwilligerswerk aanbieden aan laaggeletterde anderstaligen, maar ook hun vrijwilligers. Na afloop van dit project werd de werking ingebed in een **buddywerking**. Nederlandstalige vrijwilligers nemen er binnen een organisatie een anderstalige vrijwilliger onder hun vleugels.

- **Toeleidingen maatschappelijke participatie**

Het aantal toeleidingen naar participatietrajecten steeg licht in 2022 tot 1.881 (cijfer exclusief Oekraïners). De stijging is het grootst in het sportaanbod.

- **Infosessies maatschappelijke participatie**

In 2022 bereikten de infosessies rijbewijs, zelfstandig ondernemen en DUO for a JOB 237 mensen.

- **Digitale participatie - digi-labo**

Digi-labo, de Atlaswerking die de digitale vaardigheden van inburgeraars versterkt, werd verder uitgewerkt. Digi-labo telde 181 deelnemers met 3.586 deelnames aan de digisessies. Dat is een absoluut record ten opzichte van de voorgaande jaren.

6. Aanpak Oekraïne

In 2022 ging er veel aandacht uit naar de instroom van Oekraïense vluchtelingen in stad Antwerpen. **We bereikten veel Oekraïners met onze aanklappende aanpak** en leverden heldere, gerichte en betrouwbare info via infosessies en individuele begeleidingen. Dat verklaart het **hoge aantal inschrijvingen in de algemene infosessies, het hoge aantal minderjarigen die naar onderwijs werden toegeleid en het hoge aantal toeleidingen naar NT2**. Er werden extra Vlaamse middelen toegekend om deze werking voor Oekraïners uit te bouwen.

Team Trajectbepaling deed vanaf maart beduidend meer intakes, en de NT2-aanbieders richtten vanaf april extra aanbod in. De profielen van de Oekraïense cursisten waren redelijk homogeen. Ze startten vooral in CVO-trajecten. Aanvankelijk voorzag het onderwijs aparte welkommodules, met aparte middelen via het nooddecreet. Sinds september, toen bleek dat cursisten veel meer interesse hadden in een volwaardig NT2-traject, werden er hoofdzakelijk extra reguliere modules ingericht.

Instroom Oekraïne in de stad (volwassenen + minderjarigen)	6.722
aanmeldingen Oekraïne (Bell)	1.925
NT2-gesprekken Oekraïne	3.024
inschrijvingen infosessie 'Welkom in Antwerpen'	3.970
Individuele begeleidingen	1.925
Matching Tolkopdrachten	331
Toeleidingen van minderjarigen naar onderwijs Oekraïne	1.260
Toeleidingen van minderjarigen naar de zomerschool	17
Advies zelfstudie Nederlands (Taalgarage)	64
Adviezen verder studeren	114
Toeleidingen naar participatie	261

BRON: CIJFERS STAD, KBI, CRT, STV-APPLICATIE, INTERNE REGISTRATIE

- **We bereiken veel Oekraïense vluchtelingen met een aanklappende aanpak:**
 - We leidden hen rechtstreeks toe vanuit het loket migratie in den Bell, het inschrijvingspunt voor alle Oekraïense vluchtelingen in de stad.
 - Via een noodwebsite communiceerden we naar Oekraïense vluchtelingen.
 - Alle toeleidingen van minderjarigen naar scholen gebeurde via Atlas.
 - Deze doelgroep toonde veel interesse om Nederlands te leren.
 - Een groot aandeel heeft een dossier bij stad Antwerpen of sociale dienstverlening waar ze ook worden gestimuleerd om Nederlands te leren.
 - Er is een goede afstemming met stedelijke partners en lokale organisaties die toeleiden naar het aanbod van Atlas.
- **Atlas-ukraine.be**

Voor de ontsluiting van informatie voor mensen die uit Oekraïne gevlucht zijn, maakten we de website www.atlas-ukraine.be. Daar vinden ze informatie over het aanbod van

Atlas (infosessies, de inschrijving voor NT2 en voor scholen voor de kinderen, individuele begeleiding, een aanbod voor organisaties) en stad Antwerpen (de procedure rond verblijfskaarten, waar ze hulp kunnen krijgen).

In de periode van 19 april 2022 tot en met 31 december 2022 telden we

- 9.095 unieke bezoekers
- 13.694 bezoeken in het totaal

Het team Sociaal Tolken en Vertalen leidde in april een groep van **negen** en in november nog eens **zes cristolken Oekraïens** op. De opleiding omvatte een online zelfstudie-module met een aangepaste training. Daarnaast volgden de deelnemers bij Atlas een verplichte infosessie. Ze kregen onder meer info over het statuut van vrijwilliger, werkafspraken en coaching. Er ging ook aandacht naar de begeleiding van de cristolken en de evaluatie van hun werking.



ondersteunt diensten & organisaties

7. Atlas ondersteunt de werking van stedelijke diensten en organisaties rond de diversiteit van de stad

7.1. TAAL- EN DIVERSITEITSBELEID

Diensten en organisaties in de stad Antwerpen krijgen ondersteuning bij de uitbouw van hun **taal- en diversiteitsbeleid**. Daarmee kunnen ze de drempels rond taal en diversiteit wegnemen en hun organisatie toegankelijker maken voor anderstalige en laagtaalvaardige klanten en werknemers.

De aanpak van de ondersteuning inzake diversiteit en taal vertaalt zich in heel wat trajecten voor diensten en organisaties in de stad. De website www.diversiteitspraktijk.be biedt ondersteuning aan het werkveld. Deze aanpak vertrekt van de vaststelling dat we in een superdiverse samenleving leven. Dat brengt nieuwe uitdagingen en vragen met zich mee:

- Hoe maak je je dienstverlening toegankelijker voor iedereen?
- Hoe zet je op de werkvloer in op diversiteit?
- Hoe kun je duidelijk en efficiënt communiceren met anderstaligen, ook digitaal?
- Wanneer schakel je een tolk of vertaler in?

De teams Taal en Diversiteit kregen dit jaar **minder info- en adviesvragen**. Nu de coronaperiode achter ons ligt, worden info- en adviesvragen sneller opgenomen in een uitgebreidere procesbegeleiding. Het aantal procesbegeleidingen bleef ongeveer op peil.

Opvallend is dat beide teams samen 2.818 mensen begeleidden tijdens **vormingen op maat** van de klant. Soms bieden we terugkerende vormingen op maat aan, bijvoorbeeld aan de AP Hogeschool (Orthopedagogie). We leiden dan de docenten op, die op termijn zelf vormingen kunnen geven.

Naar aanleiding van de campagne **Allemaal Antwerpenaar** ontwikkelden team Diversiteit en de dienst Gelijke Kansen van stad Antwerpen in 2022 de training 'Leren reageren als actieve omstaander tegen discriminatie en racisme'. Tijdens 5 sessies bereikten we 60 Antwerpenaren.

Naar aanleiding van enkele concrete vragen (van Encora en LBC Antwerpen in het kader van het ESF502-project, Familiehulp, de Academies), werd **het thema taalontwikkelen lesgeven** opnieuw opgenomen in de begeleidingen rond taalbeleid. Atlas biedt de docenten didactische ondersteuning.

De teams Taal en Diversiteit van Atlas ondersteunen hun collega's van hr bij de uitvoering van een **helder taal- en diversiteitsbeleid**. We brengen in kaart wat er al gedaan wordt, en waar collega's nog op botsen. We creëren draagvlak bij medewerkers en leidinggevenden voor concrete keuzes en acties die gepland zijn in 2023.

Vermoedelijk zal het nieuwe participatietraject voor inburgeraars de vraag naar **vrijwilligerswerk** en taal oefenkansen voor mensen met een beginnersniveau Nederlands doen stijgen. De organisaties waar de inburgeraars terecht komen, zullen nood hebben aan ondersteuning. Het is niet langer mogelijk om al deze organisaties intensief en op maat te begeleiden. Om toch de nodige ondersteuning te kunnen bieden, vernieuwde Atlas zijn aanbod voor vrijwilligersorganisaties naar een ideale mix van aanbod op maat en een standaardaanbod. Naargelang de noden en de beschikbare tijd van de organisaties, beperken we ondersteuning tot een adviesgesprek, leiden we hen toe naar onze vormingen, startpakket, hulpmiddelen, sjablonen en voorbeelden, of bieden we een diepgaandere procesbegeleiding op maat. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met het Vrijwilligerspunt van stad Antwerpen.

Ook aan **Sporting A** bieden we gemeenschappelijke begeleiding. Op verschillende locaties observeerden en analyseerden we taal- en diversiteitsdrempels. We deelden onze inzichten met de regiomanagers, die er in de komende jaren mee aan de slag kunnen. Daarnaast gaven we vormingen en intervisies Diversiteit bij sportstimulering.

Voor het project **Hands on Inclusion** verzorgden we **bootcamps** 'Taal en communicatie voor inclusieve organisaties', 'Diverse werkvloeren' en 'Inclusieve rekrutering'. In het totaal ging het om vijf sessies van drie uur en een individuele intake en coaching van de deelnemers. Daarnaast ontwikkelden we een nieuwe workshop over inclusief leiderschap.

Team Diversiteit stond mee aan de wieg van de campagne **Talentvinders**. Samen met accountmanagers inspireren we inclusieve werkgevers.

Het **lerend netwerk voor het Antwerps Kunstenoverleg** (AKO) werd opgestart. 19 organisaties (voor theater, literatuur, muziek, beeldende kunsten...) stappen mee in dit lerend netwerk. De fase van verkennende gesprekken met alle deelnemende organisaties is achter de rug. In 2023 bieden we de organisaties tijdens voorbereidende en terugkoppelende opdrachten stappen naar een duurzaam actieplan diversiteit en inclusie. De interesse om deel te nemen is groot.

DemoKlap: drie schooljaartrajecten (bij het Stedelijk Lyceum Waterbaan, het Stedelijk Lyceum Lakbors en GO Spectrum) werden aan het einde van het schooljaar 2021-2022 succesvol afgerond. Een nieuw schooljaartraject werd in september opgestart bij het Stedelijk Lyceum Pestalozzi II. Het najaar van 2022 stond ook in het teken van de lancering van de online DemoKlap-methodieken. Ook op twee momenten in 2023 zal er materiaal breed (digitaal) gedeeld worden. Tot slot biedt Atlas nazorgtrajecten met coaching, zodat scholen zelf hun weg leren vinden in het digitale materiaal.

Begeleiding Antwerpse scholen: we bekeken de noden van de verschillende schoolteams op vlak van diversiteit. Zo werkten we bijvoorbeeld op pedagogische studiedagen vaak rond bewustwording over de eigen houding ten aanzien van diversiteit bij leerkrachten en de impact op leerprestaties bij leerlingen.

Ouderenzorg: in 2022 deed team Diversiteit een nulmeting binnen de ouderen zorg in Antwerpen. We hielden gesprekken met verschillende organisaties (thuiszorg, woonzorgcentra, koepels...). Thuiszorg Vleminckveld koos ervoor om hun huidige diversiteitsbeleid (dat ooit ontstond uit de ondersteuning door De Acht vzw) te verbreden en te verdiepen.

Diversiteitspraktijk: we blijven onze website Diversiteitspraktijk inzetten om onze expertise toegankelijk te maken. Onze focus ligt vooral bij het participatietraject. Zo gaven we extra aandacht aan content die gericht is op de vrijwilligerscoördinatoren. Ook met de campagne Vraag het aan Atlas zetten we onze expertise (met name rond het thema werk) in de kijker.

7.2. HET INFOPUNT VERBLIJF EN RECHTSPOSITIE

Het Infopunt verblijf en rechtspositie biedt in Antwerpen juridische ondersteuning rond het ruime vreemdelingenrecht. Dat gebeurt op verschillende manieren: door middel van info- en adviesverstrekking via een helpdesk (telefonisch en per mail) en de Vreemdelingenpermanentie (in samenwerking met advocatuur); door vormingen aan organisaties en diensten over het ruime vreemdelingenrecht; en door te werken aan expertiseopbouw.

- Het Infopunt beantwoordde in 2022 **2.578 info- en adviesvragen** (via de helpdesk en de Vreemdelingenpermanentie). De belangrijkste vragen houden verband met gezinshereniging, toegang tot gezondheidszorg, verblijfsrecht (verlenging van kaarten, verblijfsopties) en nationaliteit. De Oekraïne-crisis en de verblijfsrechtelijke impact van beslissingen op allerlei niveaus brachten vanaf februari 2022 extra werkdruk met zich mee.
- We zetten meer in op **netwerken** met het werkveld door het lerend netwerk 'precair verblijf' een nieuwe focus te geven. Het thema toekomstoriëntatie werd stopgezet. Zo konden we ons toeleggen op thema's die verband houden met het ruime vreemdelingenrecht. We bereiken een aantal professionals met een zekere expertise die behoefte hebben aan meer ondersteuning en onderlinge uitwisseling. Zo creëren we ook regelmatig een forum voor externe sprekers. Door uitwisseling te organiseren, houden we de vinger aan de pols over wat er in de praktijk leeft. Deze focus brengt een nieuwe dynamiek met zich mee.
- In het voorjaar werkten we ook aan een **eerste e-learning**. Deelnemers van onze vormingen volgen die ter voorbereiding van een vorming over verblijfsrecht.
- Samen met de collega's van AgII en stad Gent werkten we een gezamenlijk **kwaliteitskader** uit voor de juridische dienstverlening van Atlas, AgII en stad Gent. We deden ook het voorbereidende werk om in 2023 te kunnen starten met een project 'toegankelijk vreemdelingenrecht' over verschillende agentschappen heen.

7.3. SOCIAAL TOLKEN EN VERTALEN (STV)

Het team Sociaal Tolken en Vertalen (STV) regelt vraag en aanbod van sociaal tolken en vertalingen voor organisaties uit de openbare sector en welzijnssector in Antwerpen. Daarnaast informeert en sensibiliseert team STV samen met team Taal over de taalinstrumenten die binnen een breder taalbeleid kunnen worden toegepast. Taalinstrumenten zijn hulpmiddelen zoals digitale tools, spraaksoftware, tolken en taalhulpen die gebruikt worden om correct te communiceren in een meertalige context.

Vanaf begin december 2022 werd de dienstverlening sterk gehinderd door de cyberaanval. Het portaal voor de formalisering en opvolging van tolk- of vertaalaanvragen van klanten aan freelance tolken, was niet beschikbaar. Daardoor werden er weinig opdrachten uitgevoerd.

In 2022 ontvingen we **20.404 aanvragen voor een sociaal tolk** uit sectoren zoals **gezondheid, onderwijs, opvang van asielzoekers, welzijn en gezin**. Atlas verwerkte ook **656 aanvragen** voor het vertalen van diploma's in functie van diploma-erkenning. Ook in 2022 zette de toename van het aantal tolkaanvragen zette zich verder.

	2019	2020	2021	2022
Verwerking van x-aantal tolk aanvragen	13.118	11.628	18.934	20.404

Onze collega's organiseerden in 2022 **19 vormingen op maat**. Organisaties werden geïnformeerd en versterkt, zodat ze de correcte taalinstrumenten kunnen inzetten.

7.4. ONDERSTEUNING VAN ORGANISATIES BIJ HET CREËREN EN AANBIEDEN VAN OEFENKANSEN

Begin 2022 gingen vier projecten van de **projectoproep Taaloefenkansen** van start: Werkbabbels (Groep Intro), Stadscanvas (Fameus), Schoolklap (De Schoolbrug) en Khabaz. Twee jaar lang begeleidt Team Taal deze organisaties met vorming, coaching en feedback bij de uitwerking van hun taaloefenkansen. In het najaar zette Khabaz zijn werking stop (omdat de uitvalsbasis in Deurne niet meer beschikbaar was).

Het aantal unieke deelnemers van Open Inloop Taal, het eigen aanbod aan taaloefenkansen van Atlas, zit weer op het niveau van voor de coronaperiode.

Samen met stad Antwerpen werkte Atlas verschillende acties uit binnen het Vlaamse **Plan Samenleven**. Ze bevorderen het samenleven in diversiteit in stad Antwerpen en zijn gefinancierd met Vlaamse middelen.

Zo ondersteunt Atlas enerzijds 3 Antwerpse organisaties, Kras vzw, City Pirates en Jespo die binnen hun sportaanbod kansen geven aan anderstalige jongeren en volwassenen om Nederlands te oefenen in een uitdagende context. Tijdens de sportmomenten gaan de monitoren bewust om met taal en dagen ze de sporters uit om Nederlands te oefenen. Atlas zet deze acties op in verschillende aandachtswijken van de stad.

Daarnaast initiëren we samen met KdG Hogeschool een taal- en cultuurbuddywerking waarbij vrijwilligers zich engageren om inburgeraars te ondersteunen met een focus op Nederlands oefenen. Atlas realiseert met deze acties meer dan 2.250 oefenkansen per jaar.



atlas

versterkt samenleven in diversiteit

8. Atlas versterkt het samenleven in diversiteit in de stad

Het aanbod en de dienstverlening van Atlas, met evenementen, inburgeringstrajecten en een uitgebreid en boeiend vormingsaanbod, zijn het beste middel om veranderingen in de beeldvorming en gedragsveranderingen te bereiken die zorgen voor beter samenleven in diversiteit. Wie deelneemt aan het aanbod van Atlas, toont dat ze actief geïnteresseerd zijn in samenleven in diversiteit in Antwerpen. Omgekeerd geldt dat het brede aanbod van Atlas inspireert en activeert om mee te werken aan samenleven in diversiteit. Dat schept unieke kansen tot communicatie met impact.

Daarom zetten we in op:

- de positionering van Atlas als referentiepunt op vlak van samenleven in diversiteit
- de promotie van ons aanbod
- de opbouw van de community: storytelling & activiteiten

8.1. POSITIONERING EN PROMOTIE VAN HET AANBOD

- **Campagne ‘Vraag het aan Atlas’**

Met deze campagne vergrootte Atlas haar naamsbekendheid in Antwerpen en maakte haar aanbod bekend. Het campagnemateriaal bestond uit video's en carrousels over de meest voorkomende vragen aan Atlas over de uitdagingen die komen kijken bij het samenleven in een diverse stad. De campagne verliep grotendeels via social media en leidde naar www.vraaghetaanatlas.be. Daar kregen alle vragen een antwoord, met een link naar een vorming of een verdiepend artikel. Zo zette Atlas zijn rol als expert de kijker. Via Facebook, Instagram, LinkedIn en Snapchat bereikten we 235.070 unieke Antwerpenaren.

- **Thought leadership**

Naar aanleiding van de campagne ‘Vraag het aan Atlas’ startten we met thought leadership-artikels. Zo schreven we voor sociaal.net een artikel over de inclusieve werkvloer.

- **Optimalisaties websites en evolutie SEO**

Op atlas-antwerpen.be zetten we volop in op SEO voor inburgering/Nederlands leren (technische SEO, laadsnelheid, snippets in verschillende talen, redirects).

- **Persartikels in 2022**

- De inburgeringsceremonie: Stad en Atlas feliciteren Antwerpse nieuwkomers met inburgeringsceremonie (Antwerpen) | Gazet van Antwerpen (gva.be)
- De getuigenissen van Parsa en Abdullah tijdens de inburgeringsceremonie (“Beste nieuwe Antwerpenaar, u bent bedankt”: zo’n 3.775 ‘studenten’ krijgen inburgeringsattest in stadhuis | Antwerpen | hln.be)
- ATV stadsreportage over de campagne: Vraag het aan Atlas - YouTube

8.2. OPBOUW VAN DE COMMUNITY

- **Wie zijn onze klanten?**

Atlas evolueert van een klantvriendelijke naar een klantgerichte organisatie. Deze ambitie houdt ook in dat we maximaal willen vertrekken van de noden en verwachtingen van onze klanten. Ter ondersteuning voerden we samen met onderzoeksbureau Ipsos een kwalitatief klantonderzoek uit bij anderstaligen en inburgeraars enerzijds, en stedelijke diensten en non-profitorganisaties anderzijds. Het resultaat is een **uitgebreid rapport** met inzichten over de verwachtingen en ervaringen van onze klanten.

- **Storytelling**

- In de storytelling van onze socialmediaposts legden we de link naar ons aanbod, zetten we meer in op advertentiecampagnes en gebruiken we content op meerdere kanalen tegelijk.
- Op LinkedIn haalden we een **gemiddeld engagement van 7,3**.
 - De post met het **hoogste bereik** was het verhaal van een collega over werken bij Atlas: **12.400 mensen**.
 - In het totaal maakten we **203 posts** op drie platformen. Per week waren er gemiddeld 3,9 posts.
 - We telden meer dan **14.000 volgers** (Facebook: 11.337, Instagram: 2.304, LinkedIn: 2.262).

• Activiteiten

Atlas op het plein

Na het verdwijnen van de coronamaatregelen konden we opnieuw onbezorgd feesten samen met de nieuwe en oude bewoners van onze stad. Dat deden we op vrijdag 9 juni 2022 op het Theaterplein in Antwerpen.

- Deze vijfde editie telde 3.000 bezoekers
- Met dank aan de inzet van meer dan 60 partners: Fameus, Rataplan, Sporting A, Sport Vlaanderen, Rising You, Spoorzoeker, de Arenberg, hetpaleis, Studio Sesam en vele andere.
- Tijdens de workshops en het wereldbuffet lag de nadruk op de talenten van inburgeraars.

Inburgeringsceremonie

Atlas nodigde in het najaar alle inburgeraars die in 2022 hun attest behaalden uit in het vernieuwde stadhuis. Ze werden plechtig ontvangen door schepen voor Integratie Karim Bachar en burgemeester Bart de Wever. Het inclusieve kinderkoor Zing Zang Zong zorgde voor muziek, en inburgeraars Fahima en Zahid brachten een ontroerende en dappere getuigenis over hun traject.

Route Atlas

De gratis audiowandelingen **Route Atlas** waren ook in 2022 een groot succes. Er was veel interesse van het hoger onderwijs om de wijk 2060 door de ogen van nieuwe bewoners te leren kennen:

- AP Hogeschool en KdG Hogeschool integreerden de routes in hun lessen.
- Een groep van 80 studenten van Howest (West-Vlaanderen) kwam langs.

Groepsbezoeken

- Hogescholen en universiteiten toonden veel interesse om de werking van Atlas via groepsbezoeken beter te leren kennen. Onder andere studenten Journalistiek, Taal & Letterkunde en Verpleegkunde kregen een infosessie over de werking van Atlas. Het was een aanbod op maat in functie van hun studierichting.
- Op 22 november 2022 ontvingen we een internationale expertengroep die werd begeleid door collega's van het ABB. Twee dagen lang wisselden ze in België inspiratie uit rond het thema LGBTQI+.

Expo

- Het Atlasgebouw werd opgefleurd met de winnende tekeningen van de scholen die deelnamen aan de wedstrijd ter gelegenheid van de **Dag tegen Racisme en Discriminatie**. Alle lagere scholen in Antwerpen kregen hiervoor nieuwe potloden in verschillende huidskleuren.
- De podcast **Van waar ben je?** reisde door Antwerpen.

Campagne Allemaal Antwerpenaar

Atlas geeft voor deze stedelijke beeldvormingscampagne advies en input over verschillende thema's: toegankelijkheid en klare taal, de beleving van nieuwe Antwerpenaren en Antwerpenaren met een migratieachtergrond en de inzet van expertise rond diversiteit en racisme.

Kaartje inburgeraars

Schepen Karim Bachar bedankte alle inburgeraars die in 2022 hun attest behaalden met een persoonlijke tekst.

Bedankkaartje en nieuwjaarspost

Beeldvorming start bij al onze collega's, ook in een nieuw jaar met nieuwe uitdagingen. Daarom bedankten we met een kaartje we alle medewerkers van Atlas voor hun inzet. We bewezen opnieuw dat we er altijd staan voor onze klanten. Dat vertrouwen willen we samen blijven uitstralen en garanderen voor alle Antwerpenaren.



atlas

is wendbaar
naar de toekomst

9. Samenwerkingen en projecten

Voor de realisatie van zijn opdrachten werkt Atlas structureel samen met een aantal belangrijke partners, zoals de andere Agentschappen Integratie en Inburgering, het Huis van het Nederlands van Brussel, VDAB, CAW, NT2-partners en de stad Antwerpen. Ook een groot aantal lokale organisaties levert een bijdrage aan het lokale integratie- en inburgeringsbeleid. Die samenwerking kreeg vorm dankzij samenwerkingsovereenkomsten of specifieke projecten.

Enkele voorbeelden:

- Met **VDAB**, op Vlaams en lokaal niveau. Samen trachten we het traject naar duurzaam werk voor onze gezamenlijke doelgroep zo snel mogelijk te laten verlopen. Samen met VDAB en de Agentschappen Integratie en Inburgering werd een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt. Lokaal werkt Atlas met een afsprakennota waarin concrete doelstellingen met VDAB Antwerpen zijn opgenomen.
- Met **Sociale Dienstverlening - Activering - NT2**. In samenwerking met de stedelijke teams van Sociale Dienstverlening en Activering en de NT2-partners organiseerden we trajecten Nederlands op de werkvloer voor artikel 60'ers en intensieve voortrajecten voor artikel 60-tewerkstelling. Na een positieve evaluatie werd dit aanbod verder uitgebreid.

In 2022 werden tal van **projecten** opgezet, ingediend en uitgevoerd.

9.1. AFGERONDE PROJECTEN IN 2022

9.1.1. MICADO Migrant Integration Cockpits and Dashboards

ROL ATLAS: PARTNER | FINANCIERING: EU- HORIZON 2020 PROGRAMME | LOOPTIJD: 01/01/19 > 30/06/22

MICADO was een innovatieproject binnen het Europese onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon Europe. Atlas werd een partner in een groot internationaal consortium met 15 partnerorganisaties uit Hamburg, Antwerpen, Bologna, Madrid en Wenen. De andere partners in Antwerpen waren de stedelijke bedrijfseenheid Sociale Dienstverlening, de UA / CeMIS en Digipolis. Het doel was de ontwikkeling van een prototype IT-tool en het uittesten met eindgebruikers om de integratieprocessen te vergemakkelijken. Dat gebeurde in samenwerking met de drie doelgroepen van de tool: migranten, publieke overheden en middenveldorganisaties.

Het opgeleverde prototype bestaat uit drie met elkaar verbonden toepassingen in open source. De toepassing werd aangepast aan lokale noden, maar vertrok van een centrale, universele versie. Die is beschikbaar voor geïnteresseerde overheidsinstanties of vzw's binnen de EU: <https://solutions.micadoproject.eu/>

Atlas verwierf bovendien kennis en ervaring op het vlak van digitale vaardigheden en oplossingen ter ondersteuning van de integratie van anderstaligen. De resultaten en inzichten werden gedeeld met de verschillende partners, programma's en projecten. Er ging een bijzondere aandacht uit naar de medewerkers van de cel Digitalisering, die het Vlaamse Digitaliseringsprogramma Inburgering implementeren voor de drie agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands, en naar de medewerkers van digitaliseringsprojecten van stad Antwerpen.

9.1.2. Naar een inclusief Covid-19 crisiscommunicatiebeleid in België

ROL ATLAS: PARTNER | FINANCIERING: SCIENSANO | LOOPTIJD: 01/02/21 > 31/03/22

Dit interdisciplinaire project (kortweg het ICC-project) was gericht op problemen met betrekking tot de overheidscommunicatie over COVID-19 en de informatiestroom naar moeilijk bereikbare groepen, zoals anderstaligen, kwetsbare groepen met een lage socio-economische status of lage geletterdheid, blinden en slechtzienden, en doven en slechthorenden.

In een poging deze problemen op te lossen, ontwikkelde het project een set richtlijnen voor meer inclusieve en toegankelijke COVID-19-crisiscommunicatie. Daarnaast werkt het project aan communicatieproducten afgestemd op de specifieke behoeften van de doelgroepen.

Atlas was verantwoordelijk voor de coördinatie en ontwikkeling van die communicatieproducten: meertalige audioberichten, inclusieve & meertalige visuals en video's. In de loop van het project verschenen de video's op de Belgische federale website www.info-coronavirus.be.

Het project werd genomineerd voor de Language Industry Awards (LIA) 2021 - categorie 'beste taalproject'. Een gedetailleerd overzicht van de resultaten en een diepere kijk op het project zijn terug te vinden op de website <https://www.uantwerpen.be/nl/projecten/naar-een-inclusief-crisiscommunicatiebeleid/>.

9.1.3. Participatie en netwerktraject - Op weg met vrijwilligerswerk

FINANCIERING: AMIF – VLAANDEREN | LOOPTIJD: 01/01/21 > 30/06/22

Het samenwerkingsverband voor de proeftuin **Op weg met vrijwilligerswerk** zorgde voor toeleiding naar vrijwilligerswerk. Daarmee wil het groei- en ontmoetingskansen bieden aan laaggeletterde anderstalige inburgeraars voor wie de drempel naar sociale participatie hoog is. Het samenwerkingsverband ontwikkelde en testte een methodiek uit.

Atlas werkte voor dit project het ondersteuningsaanbod (rond taal en diversiteit) voor vrijwilligersorganisaties verder uit en ontwikkelde een gepast vormingstraject voor vrijwilligersbuddy's. Daarnaast verfijnde Atlas de werkwijze voor de matching en inschakeling van deze buddy's.

9.1.4. (Digi)taal op de werkvloer: geïntegreerd werken aan digitale en talige vaardigheden bij nieuwkomers

FINANCIERING: ESF – VLAANDEREN | LOOPTIJD: 01/02/21 > 31/12/22

Met dit project, kortweg **(digi)taal@work**, wilden we een tool ontwikkelen die volwassen anderstalige nieuwkomers helpt in hun zoektocht naar werk. De tool versterkt de talige en digitale competenties van de doelgroep die nodig zijn om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij en de arbeidsmarkt.

In een eerste fase werden de leerwensen en -noden van de doelgroep gedetecteerd en een doelenkader ontwikkeld. Tijdens een tweede fase werd een tool ontwikkeld die de vorm kreeg van een interactieve digitale oefenomgeving. Inburgeraars met begeleider vinden er verschillende (werkgerelateerde) oefeningen. Deze oefenkansen zijn complementair aan de trajecten binnen een formele onderwijscontext. Een pagina op het platform www.digitaalwork.be reikt professionele begeleiders de nodige handvaten aan voor de ondersteuning van inburgeraars en het gebruik van het platform.

Het project liep op 31 december 2022 ten einde. De betrokken partners staan in voor de verdere bekendmaking en het gebruik van het platform. Eind januari 2023 organiseerde het Centrum voor Taal en Onderwijs een webinar om het platform breed bekend te maken.

9.2 LOPENDE PROJECTEN

9.2.1. Online Leren in Maatschappelijke Oriëntatie (Fase 4)

ROL ATLAS: PARTNER | FINANCIERING: AMIF - VLAANDEREN | LOOPTIJD: 01/02/21 > 31/03/23

Dit AMIF-project wordt getrokken door het Vlaamse Agentschap Integratie en Inburgering. Het heeft als doelstelling voor alle onderwijsdoelen MO online modules te maken voor een 'gemiddelde inburgeraar'. Een cursist kan de modules maken met veel, weinig of geen begeleiding. Met het materiaal van alle modules kan men een zelfstudie-aanbod samenstellen.

Het opgeleverde materiaal is van goede kwaliteit. De implementatie ging al tijdens de creatie-fase van start. Omdat de productie van enkele leeromgevingen en de vertalingen vertraging opliep, gaat het project nog beperkt verder in 2023.

9.2.2. Vinden en verbinden

ROL ATLAS: PARTNER | FINANCIERING: VLAANDEREN GELIJKE KANSEN | LOOPTIJD: 01/01/21 > 31/03/23

Het tweedelinge project **Vinden en verbinden** (VVB) wil het welbevinden van LGBTQ+-personen met een migratieachtergrond versterken en de contexten waarin ze participeren, inclusiever maken. In 2022 werd een intervisie georganiseerd voor de vrijwilligers van het buddyproject, dat een van de pijlers vormt van VVB. Die intervisie bleek heel waardevol voor de deelnemers en gaf de kernpartners een inkijk in het proces. De informatie werd verwerkt in de eindrapportage. Samen met de kernpartners organiseerden we netwerkmomenten voor organisaties die in contact komen met de doelgroep. Naast denkoefeningen over een aanpak voor de drempels die ervaren worden, kregen we een inzicht in de noden en behoefte en de expertise. Er was veel aandacht voor kruisbestuiving tussen de deelnemende partners uit het middenveld.

9.2.3. Bruggen naar werk

ROL ATLAS: PARTNER | FINANCIERING: ESF – VLAANDEREN – STAD ANTWERPEN | LOOPTIJD: 01/10/19 > 31/12/23

Het ESF-project **Bruggen naar werk** is een samenwerking tussen vier outreach-partners (Alma vzw - CAW Antwerpen, Laudato Si, SAAMO en Sering), twee activeringspartners (Randstad RiseSmart en Groep INTRO) en Atlas. De samenwerking richt zich tot werkarme gezinnen, kwetsbare vrouwen met een migratieachtergrond en nieuwkomers en oudkomers in de stad Antwerpen die VDAB niet bereikt. Dat betekent dat we anderstalige Antwerpenaars met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen bereiken, ondersteunen en activeren richting werk, vrijwilligerswerk, stage of een opleiding. Bruggen naar werk had als doel tijdens de periode 2020 - 2022 700 kwetsbare inwoners te bereiken.

Sinds het begin van het project tot eind 2022 bereikte het partnerschap meer dan 880 mensen, waarvan 230 (ex-)inburgeraars via verschillende Atlas-teams. Specifieker bereikte Atlas in 2022 56 nieuwe kandidaten, waarvan 40 kandidaten in een traject en 11 kandidaten die hun (tussen)doel hadden bereikt en uitstroomden. Op dit moment krijgen 373 mensen begeleiding bij alle partners samen. 100 van hen bereikten hun (tussen)doel.

Atlas had aanvankelijk vooral een ondersteunende rol op het vlak van taal en diversiteit. Door de nood aan taalondersteuning werden eigen conversatiegroepen opgericht. In 2022 organiseerde Atlas wekelijks twee Babbelgroepen op verschillende locaties (in Borgerhout en het Kiel). Daarnaast stond Atlas in voor de toeleiding van (ex-)inburgeraars naar de partnerorganisaties en naar interessante initiatieven zoals het opleidingstraject Hospitality Heroes en andere versterkende projecten en infosessies.

9.2.4. Hands on inclusion (HOI)

FINANCIERING: ESF – VLAANDEREN | LOOPTIJD: 01/10/20 > 31/12/23

In 2022 was Atlas samen met LevI, VDAB, GPD, Verso en AI&I verantwoordelijk voor drie bootcamps: **Inclusieve werkvloer**, **Inclusieve rekrutering** en **Inclusieve taal en communicatie**. Een bootcamp bestaat uit minimaal vier sessies. Elke deelnemende werkgever levert op het einde van het Bootcamp een plan van aanpak af. We bereikten 31 organisaties met Inclusieve rekrutering, 11 deelnemers met Inclusieve werkvloer en 17 organisaties met Inclusieve taal en communicatie. Voornamelijk hr-medewerkers en enkele zakelijke directeurs en hr-directeurs namen deel. In het bootcamp 'Discriminatie en racisme' speelden we een inhoudelijke aanvullende rol.

De bootcamps zijn een stimulans om 'Atlas als goede praktijk' verder uit te werken en samen met de hr-afdeling van Atlas te verspreiden. De werkgevers die deelnamen aan de

Bootcamps toonden een sterke interesse voor deze goede praktijk. Het motiveerde hen om zelf te experimenteren. Het besef groeit dat omgaan met diversiteit en het waarmaken van inclusie een proces is, en geen eindig project dat kan worden afgevinkt.

Het project werd in 2022 met een jaar verlengd, tot 31/12/2023. In 2023 herhalen we de bootcamps en geven we een upgrade over Inclusief leiderschap mee.
www.handsoninclusion.be

9.2.5. Kansen voor talent in de kinderopvang

FINANCIERING: ESF – VLAANDEREN | LOOPTIJD: 01/12/20 > 31/12/23

Voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt organiseert het project **Kansen voor Talent in de Kinderopvang** individuele opleidingstrajecten met intensieve begeleiding om aan de slag te kunnen in de kinderopvang. Atlas ondersteunt, begeleidt en adviseert de werkplekmentoren, de ESF-mentoren en de betrokken leerkrachten.

In 2022 startten 21 nieuwe cursisten; 12 cursisten studeerden af als kinderbegeleider; en 11 deelnemers vonden werk. Daarnaast ontwierpen en verspreidden de ESF-mentoren samen met Atlas 'Warm welkom-boekjes' voor de cursisten, stagiairs, stageplaatsen en werkplekken. De boekjes werden ook voorgesteld aan werkgevers die ze buiten het ESF-project willen gebruiken;

Voor de twee CVO's (Encora en LBC) ontwikkelden en realiseerden we live vormingen rond taalontwikkelen lesgeven en klare taal spreken en schrijven. Naast vorming organiseerden we werksessies over het ontwikkelen en herschrijven van hulpinstrumenten. De inhoud van de vormingen werd ook omgevormd tot e-learnings. Ook de stageopdrachten van CVO LBC werden duidelijker en toegankelijker gemaakt in functie van de cursisten en mentoren op de werkvloer. In het kader van het nazorgtraject voor afgestudeerde cursisten organiseerden we een workshop over discriminatie. Dit project werd in 2022 met een jaar verlengd, tot 31/12/2023.

9.2.6. Vervolgtrajecten na inburgering (VIB)

FINANCIERING: AAB -VLAANDEREN | LOOPTIJD: 01/01/22 > 30/09/2025

Met het project **Vervolgtrajecten na Inburgering** willen we een Vlaams concept van vervolgtrajecten op maat te ontwikkelen, die getest worden aan de hand van regionale proeftrajecten in heel Vlaanderen. Niet elke inburgeraar is in staat om na het doorlopen van het inburgeringstraject zelfstandig de educatieve, professionele of sociale doelen te bereiken.

In 2022 voerde Atlas in het kader van dit project een onderzoek uit bij 88 ex-inburgeraars van Atlas. De bevraging gaf aan dat ex-inburgeraars zich bewust zijn van het gegeven 'duurzaam werk'. Werk vinden met de hulp van VDAB en OCM (Art. 60) is immers nog wat anders dan duurzaam werk vinden. Daarbij ervaren ze minder begeleiding. Daarom zetten we in op de vorming van, en nieuwsbrieven aan alle medewerkers van Atlas. Zo kunnen ze hun klanten consequente, volledige en duidelijke informatie geven over het alternatieve werkaanbod.

In 2022 spitsten we ons toe op inspanningen om recurrente middelen te bekomen. Daarmee kan het basisproject van (promotor) Atlas uitgebreid worden naar heel Vlaanderen (een samenwerking van Atlas, In-Gent en het Agentschap Integratie en Inburgering) en kunnen we het projectplan samen met de twee andere agentschappen verfijnen. De middelen zijn goedgekeurd. De volgende stap bestaat uit het versterken en optimaliseren van de samenwerking met de (regionale) partners van deze projecten (VDAB, OCMW, NT2 ...).

9.2.7. Wervingscommunicatie potentiële inburgeraars

FINANCIERING: AAB -VLAANDEREN | LOOPTIJD: 01/01/22 > 31/12/23

Inburgering wordt betalend vanaf 1 september 2023. Ongeveer 50% van alle nieuwkomers in Antwerpen is verplicht om een traject te volgen. 50% is 'rechthebbend' en kan dus zelf kiezen om een inburgeringstraject te doorlopen. Het is een uitdaging om ook die groep te bereiken en te laten kennismaken met de voordelen van inburgering. Goede, wervende communicatie zal nodig zijn om potentiële inburgeraars de stap te doen zetten naar het inburgeringscontract, én om organisaties te bereiken die een belangrijke rol spelen in de doorverwijzing van diezelfde potentiële inburgeraars naar een inburgeringstraject.

Communicatiebureau Bonka Circus werd aangesteld voor onderzoek & strategie, de eerste overheidsopdracht van het project. Aan de hand van verschillende bouwstenen werd in 2022 een marketingstrategie samengesteld. Die is gebaseerd op merk- en marktinzichten, gedragsinzichten van de doelgroep en inzichten over doorverwijzers (die vergaard zijn via kwalitatief onderzoek en bestaand onderzoeksmateriaal van Atlas, het Agentschap Integratie en Inburgering en In-Gent). Het volgende onderdeel van het project (creatieve uitwerking) wordt in 2023 opgenomen.

10. Atlas is een wendbare organisatie

De grote uitdagingen en de vele veranderingen van de inhoudelijke werking vragen om een wendbare organisatie die in staat is de uitdagingen en toekomstige verwachtingen te beantwoorden. Daarom zette Atlas ook in 2022 sterk in op verbetering en professionalisering.

10.1. VLAAMS DIGITALISERINGSPROGRAMMA

De Vlaamse Regering stelde 15 miljoen euro ter beschikking van de Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel voor **digitaliseringsprojecten** in het integratie- en inburgeringsbeleid. In 2022 keurde de Vlaamse Regering de vastlegging van deze middelen goed en kon de verdere operationalisering van de digitaliseringsprojecten van start gaan.

De middelen worden ingezet op zes werven waarvan de Vlaamse Regering op 17 september 2021 de contouren goedkeurde in de nota VR 2021 1709 VV DOC.0141/1BIS:

- Werf 1: De Kruispuntbank Inburgering (KBI)
- Werf 2: Community building en digital marketing (CRM)
- Werf 3: Klantenportaal en -dienstverlening
- Werf 4: Online leren en testen
- Werf 5: Nederlandse taalverwerving
- Werf 6: Digitale wendbaarheid

Samen met de andere agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel werd op aansturen van het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering de cel Digitalisering opgericht. Voor de realisatie en implementatie van de werven tegen eind 2023 werken de projectleiders van de cel Digitalisering nauw samen met Digitaal Vlaanderen en Business Owners van alle agentschappen.

10.2. STRATEGISCHE PLANNING EN MONITORING

De strategische cyclus en de planningscyclus werden geoptimaliseerd met het oog op **vereenvoudiging en digitalisering**. Het strategische kader van Atlas (2021-2025) vormt het uitgangspunt en wordt vertaald in jaarlijkse actieplannen met acties en mijlpalen. Aan de doelstellingen en acties worden heldere doelwaarden verbonden. Die liggen in lijn met de indicatoren waarover Atlas rapporteert aan Vlaanderen en de stad Antwerpen.

10.3. STRATEGISCHE ONTWIKKELING BINNEN DE AFDELING ORGANISATIES EN SAMENLEVING

Op het vlak van integratie werkte de afdeling Organisaties en Samenleving van Atlas aan een **strategisch toekomstplan**. Dat zal meer inspelen op de noden van de stedelijke diensten en lokale organisaties wat betreft taal, diversiteit, juridische ondersteuning en sociaal tolken en vertalen. Het zal ook meer focus leggen in de opdrachten van Atlas op vlak van integratie. Het plan wordt voorgesteld en geïmplementeerd in 2023.

10.4. OUTPUTGERICHT MANAGEMENT

Atlas wil evolueren naar een organisatie waarin **outputsturing** centraal staat: leidinggevend en niet sturen op basis van input-instructies, procedures en oplossingen, maar wel op basis van problemen, doelstellingen en criteria tot oplossingen komen. Medewerkers krijgen dan de vrijheid om zelf acties te bepalen en in te vullen. Daardoor zullen ze hun eigen talenten, creativiteit en verantwoordelijkheidsgevoel beter inzetten en kunnen leidinggevend en leden van het managementteam van Atlas werden in 2022 getraind in de methodiek van outputgericht management.

10.5. PERSONEELSBELEID

Het aantal **selectieprocedures** lag in 2022 bijzonder hoog. De verklaring ligt onder meer bij de opstart van nieuwe projecten (onder andere het vervolgtraject na inburgering, het participatietraject), de oprichting van een apart team Oekraïne, de aanleg van werfreserves voor projectleiders en teamverantwoordelijken, de vervanging van afwezigen door ziekte en het vertrek van medewerkers.

Hr zette in op **loopbaangesprekken** die gericht zijn op effectieve loopbaanvragen van medewerkers, maar ook op gesprekken rond welzijn, welkomgesprekken voor nieuwe medewerkers en interne doorstroming / sollicitaties (voorgesprekken).

Het aantal **agressiemeldingen** steeg licht ten opzichte van de vorige jaren. Het betreft hoofdzakelijk verbale agressie en ongepast gedrag. De meeste meldingen gebeuren door collega's van trajectbegeleiding, maatschappelijke oriëntatie en het onthaal van Atlas. Een beperkt aantal meldingen komt van het Infopunt en Sociaal Tolken en Vertalen (meldingen buiten de werklocatie).

10.6. PATRIMONIUM

In 2022 werden een aantal **aanpassingen** doorgevoerd om bij de inrichting van de verschillende locaties zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de noden van hybride werken.

Na de aankoop van het klooster en de kerk op de Copernicussite keurde het college in december 2022 de uitgangspunten van het gefaseerde stadsproject goed. De kloostertuin met de centraal gelegen kapel zal publiek ontsloten worden via een aantal nieuwe doorgangen en een hub aan de stedelijke programma's eromheen. Het college keurde principieel goed om het klooster (inclusief de directeurswoning De Beuckelaer) te gebruiken voor de uitbreiding van Atlas. In een eerste en tweede fase wordt gestart met het ontwerp en de realisatie van de herbestemming van het klooster en een ontwerp voor de tuin en de kapel.